

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 562/2015-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti SLOVNAFT, a. s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava, zastúpenej spoločnosťou Ružička Csekes s. r. o., Vysoká 2/B, Bratislava, za ktorú koná advokátka a konateľka JUDr. Dana Nemčíková, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na vlastníctvo zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti SLOVNAFT, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2014 doručená sťažnosť spoločnosti SLOVNAFT, a. s., Vlčie hrdlo 1, Bratislava (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na vlastníctvo zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014, ktorou sťažovateľ žiada vydať tento nálezh:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní spis. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 o odmietnutí dovolania Sťažovateľa bolo porušené základné právo Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR a bolo porušené právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní spis. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 o odmietnutí dovolania Sťažovateľa bol porušený základný princíp právneho štátu podľa článku 1 ods. 1 prvá veta Ústavy SR, podľa ktorého je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní spis. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 o odmietnutí dovolania Sťažovateľa bolo porušené základné právo Sťažovateľa na podnikanie podľa článku 35 ods. 1 Ústavy SR a bolo porušené právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní spis. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 o odmietnutí dovolania Sťažovateľa bolo porušené základné právo Sťažovateľa vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní spis. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie

a

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. novembra 2012, konanie sp. zn. 4Co25/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2012 bolo porušené základné právo Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR a bolo porušené právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. novembra 2012, konanie sp. zn. 4Co25/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2012 bol porušený základný princíp právneho štátu podľa článku 1 ods. 1 prvá veta Ústavy SR, podľa ktorého je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. novembra 2012, konanie sp. zn. 4Co25/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2012 bolo porušené základné právo Sťažovateľa na podnikanie podľa článku 35 ods. 1 Ústavy SR a bolo porušené právo Sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9. novembra 2012, konanie sp. zn. 4Co25/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2012 bolo porušené základné právo Sťažovateľa vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 9. novembra 2012, konanie sp. zn. 4Co25/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2012 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.“

Ako vyplýva zo sťažnosti a k nej pripojených príloh, sťažovateľ bol ako žalovaný pôvodne účastníkom konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedeného pred Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 9 C 240/02. Priebeh konania vedeného pred okresným súdom sťažovateľ zhrnul v sťažnosti doručenej ústavnému súdu takto:

„... Okresný súd v Prešove vydal dňa 02. 02. 2005 rozsudok spis. zn. 9C 240/02-103 v konaní o určenie vlastníckeho práva a určenie neplatnosti osvedčenia, že žalobca [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED], proti Sťažovateľovi je vlastníkom nehnuteľností v kat. území [REDACTED]; parc. č.: [REDACTED] - orná pôda vo výmere 733m²; [REDACTED] - ostatná plocha vo výmere 91m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 186m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 419m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 105m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 44m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 1141m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 979m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 712m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 340m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 435m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 932m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 99m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 1017m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 213m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 1130m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 42m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 239m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 154m²; [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 208m²; parcelu číslo [REDACTED] - zastavaná plocha vo výmere 4208m²; zapísaných na LV číslo [REDACTED] k. ú. [REDACTED]. Vo zvyšku žalobu zamietol...

... Okresný súd Prešov tak žalobcovi priznal vlastníctvo k nehnuteľnostiam v celkovej výmere 13 427 m², ktoré žalovaný a jeho právny predchodca užíval a vlastnil nepretržite od roku 1976 ako súčasť areálu svojho závodu [REDACTED], ktorý má strategický spoločensko-hospodársky význam.

... Krajský súd v Prešove v konaní o odvolaní Sťažovateľa spis. zn. 3Co 255/05 dňa 10. novembra 2005 potvrdil rozsudok Okresného súdu v Prešove z 02. 02. 2005.

... Z dôvodu, že prvostupňový ani odvolací súd sa v rozsudkoch nevysporiadali so zásadnou skutkovou a právnou argumentáciou Sťažovateľa v celom konaní a súdy svoje rozhodnutia nezodôvodnili ústavnoprávne konformne, podal Sťažovateľ dňa 3. marca 2006 sťažnosť vo veci porušenia základného práva podľa čl. 20 Ústavy SR.

... Ústavný súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 79/06-12 vydal dňa 29. marca 2006 uznesenie, ktorým sťažnosť Sťažovateľa v časti sťažnosti smerujúcej proti rozsudku Okresného súdu v Prešove zo dňa 02. 02. 2005 odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a v časti sťažnosti smerujúcej proti rozsudku Krajského súdu

v Prešove zo dňa 10. 11. 2005 odmietol ako neopodstatnenú už po jej predbežnom prerokovaní.“

Na návrh sťažovateľa z 2. apríla 2006 bola okresným súdom uznesením sp. zn. 7 C 81/06 zo 4. marca 2008 povolená obnova tohto konania a odložená vykonateľnosť rozsudku vydaného v pôvodnom konaní. Priebeh obnoveného konania popisuje sťažovateľ takto:

„... V dôsledku obnovy konania vedenom pod sp. zn. 7 C 81/2006 súd opakovane rozhodoval vo veci. Súd rozsudok odôvodnil tým, že dôvodom obnovy konania bola nesprávna identifikácia nehnuteľností, ktoré zdedil žalobca a sú zapísané vo vlastníctve žalovaného. Pri identickom odôvodnení rozhodnutia s Rozsudkom I tak súd určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti v kat. úz. [REDAKOVANÉ]: parc. č. [REDAKOVANÉ] vo výmere 721 m² - ostatná plocha, vytvorená oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDAKOVANÉ] - ostatná plocha, pôvodná výmera 7602 m², evidovanom na LV č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], na základe geometrického plánu č. 180/2008; [REDAKOVANÉ] vo výmere 521 m², druh - ostatná plocha, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDAKOVANÉ], druh ostatná plocha, pôvodná výmera 581 m², evidovanom na LV. č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], na základe Geometrického plánu č. [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ] vo výmere 348 m², druh - zastavané plochy a nádvoria, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDAKOVANÉ], druh - zastavané plochy a nádvoria, pôvodná výmera 4325 m², evidovanom na LV. č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], na základe Geometrického plánu č. [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ] vo výmere 441 m², druh ostatná plocha, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDAKOVANÉ], druh ostatná plocha, pôvodná výmera 5511 m², evidovanom na LV. č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], na základe Geometrického plánu č. [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ] vo výmere 2520 m², druh - zastavané plochy a nádvoria, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDAKOVANÉ], druh — zastavané plochy a nádvoria, pôvodná výmera 4208 m², evidovanom na LV. č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], na základe Geometrického plánu č. [REDAKOVANÉ]; [REDAKOVANÉ] vo výmere 747 m², druh - ostatná plocha, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDAKOVANÉ], druh ostatná plocha, pôvodná výmera 5511 m², evidovanom na LV. č. [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], na základe Geometrického plánu

. [REDACTED]; [REDACTED], vo výmere 564 m², druh - zastavané plochy a nádvoria, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDACTED], druh - zastavané plochy a nádvoria, pôvodná výmera 4325 m², evidovanom na LV. č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], na základe Geometrického plánu č. [REDACTED]; [REDACTED], vo výmere 787 m², druh - ostatná plocha, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDACTED], druh - ostatná plocha, pôvodná výmera 9242 m², evidovanom na LV. č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], na základe Geometrického plánu č. [REDACTED]; parc. č. [REDACTED], vo výmere 202 m², druh - zastavané plochy a nádvoria, vytvorenom oddelením od pozemku KN C parc. č. [REDACTED], druh - zastavané plochy a nádvoria, pôvodná výmera 1130 m², evidovanom na LV. č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], na základe Geometrického plánu č. [REDACTED]; [REDACTED], vo výmere 43 m², druh - ostatná plocha, evidovanom na LV. č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], [REDACTED], vo výmere 249 m², druh ostatná plocha, evidovanom na LV. č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED]...

... Krajský súd v Prešove v konaní spis. zn. 4Co 25/2012 rozsudkom zo dňa 09. 11. 2012 potvrdil rozsudok 2. Skonštatoval, že dôvodom obnovy konania bola identifikácia parciel. So skutkovou a právnou argumentáciou v konaní Sťažovateľa sa napadnutý rozsudok nevysporiadal. ...“

Ako vyplýva z rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012, týmto rozhodnutím bol ako vecne správny potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 9 C 240/2002-375 z 30. januára 2012. Okresný súd žalobe vyhovel s odôvodnením, podľa ktorého mal za preukázané, že žalobca nadobudol predmetné nehnuteľnosti v dedičskom konaní po neb. [REDACTED], [REDACTED], a svojom starom otcovi neb. [REDACTED], pričom právni predchodcovia žalobcu nadobudli nehnuteľnosti výmerom o vlastníctve pôdy podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. z 19. marca 1943 (ďalej len „výmer“), tieto nehnuteľnosti od ich pridelenia užívali až do vzniku družstva. Sťažovateľ nehnuteľnosti nadobudol od svojho právneho predchodcu BENZINOL, š. p., Bratislava, tak, že tieto prešli do správy Fondu národného majetku Slovenskej republiky založením BENZINOL, a. s., a sťažovateľ ich nadobudol zlúčením s BENZINOLOM, a. s. Pretože sťažovateľ poukazoval na intabulačný princíp a výmer nebol zapísaný knihovným súdom, okresný súd i krajský súd konštatovali, že aj v prípade, ak by sa takýto zápis vyžadoval,

nadobudli právni predchodcovia vlastnícke právo vydržaním, a to k 1. januáru 1961. Pokiaľ sa sťažovateľ bránil tým, že vlastnícke právo k predmetu sporu následne vydržal on alebo jeho právny predchodca, okresný súd i krajský súd dospeli k záveru, že táto obrana neobstojí, pretože sťažovateľ nebol nikdy dobromyseľný, čo vyplýva i z toho, že v konaní bolo ako dôkaz predložené osvedčenie o vydržaní z 18. augusta 1999, hoci poukazujúce na dobromyseľnosť predchodcu sťažovateľa od roku 1976.

Rozsudok krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 nadobudol právoplatnosť 28. decembra 2012.

Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie 28. januára 2013, ktoré odôvodnil tým, že tento rozsudok trpí vadou podľa § 237 f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keď odôvodnenie rozhodnutia nie je zdôvodnené ústavne konformným spôsobom, odvolací súd sa nevysporiadal zrozumiteľným, právne a skutkovo akceptovateľným spôsobom so zásadnou argumentáciou sťažovateľa v celom súdnom konaní, pričom preberá iba tú časť argumentácie žalobcu a odôvodnenia rozsudku, ktorá viedla k bezdôvodnej konštatácii o vydržaní nehnuteľností žalobcom, resp. jeho právnymi predchodcami. Argumentáciu sťažovateľa, že prvostupňový súd nesprávne skutkovo a právne vec posúdil v rozsahu preukázaného vlastníctva sporných nehnuteľností sťažovateľa, odvolací súd celkom v napadnutom rozsudku nezdôvodnil a ani dôkazy založené v súdnom spise neposúdil tak, aby sťažovateľ dostal odpovede na tie zásadné argumenty, ktoré mohli mať a podľa názoru sťažovateľa aj mali zásadný vplyv na správne rozhodnutie veci.

Ako vyplýva z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014, najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné [§ 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP], pretože sa nepreukázala opodstatnenosť argumentácie sťažovateľa o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 OSP.

Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 nadobudlo právoplatnosť 8. augusta 2014.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva

na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva podnikat' zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na vlastníctvo zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy tak rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012, ako aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014.

Porušenie označených základných práv a čl. 1 ods. 1 ústavy sťažovateľ odôvodnil tým, že obe rozhodnutia sú arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a založené na takom výklade a aplikácii dotknutých právnych noriem, ktoré popierajú ich účel a zmysel. Ďalej v sťažnosti argumentoval vo vzťahu k rozsudku krajského súdu takto:

«... Sťažovateľ dôrazne namieta správnosť Napadnutého rozsudku KS v Prešove o preukázaní úplnosti prídellového konania právnym predchodcom žalobcu, v rámci ktorého nebola vydaná prídellová listina, ani vlastnícke právo prídelcov nebolo zapísané v pozemkovej knihe...

KS v Prešove sa v Napadnutom rozsudku nedostatočne vysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa, že vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcu nebolo zapísané v pozemkovej knihe. K Sťažovateľom namietanému intabulačnému princípu Sťažovateľ uvádza, že po roku 1945 dochádzalo na základe pozemkových reforiem k odňatiu vlastníckych práv k nehnuteľnému majetku vybraných osôb, označených či už na základe národnostnej príslušnosti, alebo na základe označenej činnosti ako nepriateľskej a následným pridelením vlastníctva k skonfiškovanému majetku podľa príslušných osobitných nariadení. Bez ohľadu na to, že k odňatiu vlastníckych práv pôvodných vlastníkov (v posudzovanom prípade [REDAKOVANÉ] a spol.) napr. podľa vládneho nariadenia 15/1959 Zb. alebo podľa nariadenia 104/1945 Sb. n. podľa názoru Sťažovateľa došlo k odňatiu vlastníckych práv pôvodných vlastníkov v rozpore s vtedy platnou ústavou, podľa ktorej bolo možné odňať vlastnícke právo len na základe zákona a nie na základe nariadenia, je potrebné posudzovať bezvýhradnosť intabulačného princípu v rozsahu významu právnej úpravy pridelovania skonfiškovaného majetku prídelcom.

Obyčajové právo platné na Slovensku do 31. 12. 1950 spájalo vznik vlastníckeho práva so zápisom nadobudnutia vlastníctva v pozemkovej alebo železničnej knihe. Vládne

nariadenie 104/1945 Sb. n. stanovuje, že príslušný knihový súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu na základe návrhu štátneho orgánu, ktorý výmer o prúdele vlastníctva vydal. Podľa vyššie uvedeného zákona č. 90/1947 Sb., pokiaľ je nehnuteľnosť pridelená podľa nariadenia návrh na realizáciu knihového „poriadku“ náleží Povereníctvu poľnohospodárstva a pozemkovej reformy.

... KS V Prešove sa nedostatočne vysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa v rozsahu nadobudnutia účinnosti Výmeru o vlastníctve pôdy až vydaním prídelovej listiny, ktorá je vkladu schopnou listinou v pozemkovej knihe, a teda s neúplnosťou prídelového konania, keď podľa § 11 ods. 1 zákona č. 90/1947 Sb. sa ako vkladu schopné listiny uvádzajú rozhodnutia o prúdele (prúdeľové listiny) vydané fondom.

... tvrdenie žalobcov v rozsahu výlučne konštitutívneho charakteru Výmeru, ako dokladu preukazujúceho vlastnícke právo prídelcu k pozemku je sporné nielen vo význame intabulačného princípu, ktorý v čase vydania Výmeru na Slovensku platil ale aj vo význame sporného znenia samotného nariadenia 104/1945 a nariadenia 104/1946. Kým nariadenie 104/1945 uvádza iba neurčité pozemnoknižné prevedenie skonfiškovaného a prideleného majetku v súvislosti s prídelovou cenou, v ktorej sú zahrnuté všetky poplatky, nariadenie 104/1946 už výslovne uvádza na jednej strane výmer o pridelení pozemkov ako verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu na základe ktorej príslušný knihový súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu (§ 1 ods. 2 nariadenia), z čoho KS v Prešove a aj Okresný súd v Prešove dôvodí konštitutívny charakter Výmeru, na druhej strane v § 2 nariadenia 104/1946 je uvedený výslovne vklad vlastníckeho práva v pozemkovej knihe, aj keď v spojení s pôžičkami a zaistením hypotekárnych záložných práv v prospech úverujúceho ústavu v príslušnom pozemnoknižnom poradí. KS v Prešove sa tak nedostatočne vysporiadal s hmotným právom platným v čase vydania Výmeru právnym predchodcom žalobcu a jednoznačne konštatovaná výnimka z intabulačného princípu vo veciach prúdeľu do vlastníctva výmerom podľa nariadenia je nedostatočne zdôvodnená a nesprávna. Rovnako konštatovaná výnimka nevyplýva ani zo zákona č. 90/1947, ktorý opäť nedostatočne určito označuje ako vkladu schopné listiny rozhodnutia o prúdele v zátvorke prídelové listiny, vydané fondom. Z uvedeného znenia tohto zákona tak dostatočne určito nevyplýva ani to, že výmer o vlastníctve bol tou verejnou listinou,

na základe ktorej súd vykoná či už záznam alebo vklad vlastníckeho práva v pozemkovej knihe a na vklad alebo záznam platná právna úprava predpokladala vydanie prídelovej listiny. Za zásadnú v danom spore tak Sťažovateľ oprávnene, násobne namietal nepreukázanú dobromyseľnosť právnych predchodcov žalobcov potrebnú pre nadobudnutie vlastníctva k spornej pôvodnej nehnuteľnosti vydržaním (pri súčasne námietke neúplnosti prídelového konania) počas celej desaťročnej premlčacej doby z pohľadu jej ničím nerušeného, nepretržitého užívania.

... Sťažovateľ namieta porušenie jeho vyššie uvedených základných práv nesprávnym posúdením dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcu Napadnutým rozsudkom KS v Prešove. Za dôležitú otázku dobromyseľnosti držby a vlastníctva Sťažovateľ namietal dobu, podľa ktorej údajne právní predchodcovia žalobcu užívali sporné nehnuteľnosti a to v rozsahu dostatočného nepreukázania času skutočného odovzdania nehnuteľností do ich užívania. Súd konštatoval začatie doby užívania na základe výpovede svedkov, ktorých namietal Sťažovateľ v celom konaní, nakoľko sú to žalobcovia v iných súdnych konaniach proti Sťažovateľovi o určenie ich údajného vlastníctva v tom istom areáli Sťažovateľa, teda ich dôveryhodnosť bola Sťažovateľom v konaní spochybnená.

... Výmer bol vydaný dňa 19. marca 1948. Do roku 1950 platil na Slovensku Intabulačný princíp. Vlastníkom sa tak stal iba ten, koho vlastnícke právo bolo riadne v pozemkovej knihe zapísané a to na základe uznesenia príslušného vkladového súdu o povolení vkladu vlastníckeho práva. V danom prípade tak žalobca, podľa názoru Sťažovateľa uvedeného v odvolaní, ale aj počas celého konania na súde prvého stupňa nepreukázal vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, a to s ohľadom na znenie samotného vládneho nariadenia 104/1946 Sb. n., intabulačného princípu platného do roku 1950, absenciu vydania prídelovej listiny a zápisu v pozemkovej knihe.

... Sťažovateľ namieta odôvodnenie Napadnutého rozsudku KS Prešov v rozsahu vydržania spornej nehnuteľnosti právnymi predchodcami žalobcu. Tvrdenie, že právní predchodcovia držali spornú nehnuteľnosť oprávnene a nepretržite podľa doby stanovenej zákonom, nie je podľa Sťažovateľa preukázané, keď sa zakladá iba na výsluchu svedkov, ktorí zrejme v rozhodnom čase nežili a ktorí majú vlastné záujmy na takom preukázaní. Svedok [REDACTED] na ktorého svedeckej výpovedi je založené odôvodnenie Napadnutého

rozsudku KS v Prešove je so Sťažovateľom v identickom konaní o určenie vlastníckeho práva (Okresný súd Prešov, sp. zn.: 8C/255/2010, 29C/255/201). Zápisnica, list Povereníctva z 23. 11. 1948 na ktorú sa odvoláva Napadnutý rozsudok KS v Prešove nie je podľa názoru Sťažovateľa dostatočným dôkazom o údajnom užívaní nehnuteľností právnymi predchodcami žalobcov, takým by bol iba a výlučne Výmer o odovzdaní nehnuteľností do držby, pričom právni predchodcovia žalobcu by museli byť vo výmere o odovzdaní do držby riadne identifikovaní.

... Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove celkom ústavne neakceptovateľne odmietol vlastnícke právo Sťažovateľa, s argumentáciou Sťažovateľa uvedenou v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku a v celom prvostupňovom konaní sa v odôvodnení Napadnutého rozsudku nevysporiadal. Tým porušil všetky vyššie uvedené základné práva Sťažovateľa garantované mu Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami. Sťažovateľ uvádza, že právny predchodca Sťažovateľa, vtedajší Benzinol n. p. Bratislava, pri majetkovoprávnom vysporiadaní v roku 1979 vychádzal z platných údajov evidencie nehnuteľnosti a pozemkovej knihy, ktoré podľa vtedy platného zákona o evidencii nehnuteľností a jeho vykonávacej vyhlášky, boli taktiež záväzné pre spísanie zmlúv a verejných listín. Na základe týchto údajov a na podklade GP č. 761-707-0186-1970 boli spísané Hospodárske zmluvy o prevode správy majetku medzi Čsl. štátom a ONV Prešov ako dovtedajším správcom majetku. V roku 1999 po vykonaní obnovy kat. operátu novým mapovaním boli tieto parcely EN prečíslované na parcely katastra nehnuteľností (KN), tak ako sú uvedené na LV č. ■■■ k. ú. ■■■■■. Následne bol majetok Benzinolu n. p. Bratislava v roku 1992 prevedený na Benzinol a. s., podľa Notárskej zápisnica N 201/92, Nz 188/92, z ktorej jednoznačne vyplýva, že aj pozemky, ktoré sú predmetom sporu, boli vložené do akciovej spoločnosti Benzinol, a. s. a neskôr došlo k ďalším prevodom na Slovnafi: Benzinol a. s. Bratislava. Posledný zápis je na SLOVNAFT a. s. so sídlom Vlčie hrdlo, Bratislava. Odporca uvádza, že ochrana vlastníckeho práva sa zaručuje aj pre žalovaného. Predmetné pozemky patria obchodnej spoločnosti SLOVNAFT, a. s., ktorá získala aj predmetné pozemky v rámci privatizácie podniku. Teda došlo k odpredaju zo strany štátu a ku kúpe a vyplateniu kúpnej ceny zo strany obchodnej spoločnosti...

... Sporná pôvodná parcela bola odo dňa nadobudnutia správy/vlastníctva sporných nehnuteľností k 1. máju 1971 nepretržite v užívaní pôvodne Benzinol n. p., po jeho privatizácii Benzinol a. s. a následne SLOVNAFT, a. s. Právnická osoba až do 31. decembra 1991 nebola spôsobilým subjektom vydržania, keď vlastnícke právo k pozemku mohlo byť vydržané iba fyzickou osobou. Vzhľadom na túto skutočnosť mohla právnická osoba na základe vydržania nadobudnúť vlastnícke právo až k 1. januáru 1992 (§ 134 zák. č. 509/1991 Zb.). Právnická osoba tak mohla vydržať nehnuteľnosť, ak ju mala nepretržite v držbe počas desiatich rokov, pričom do vydržacej doby je treba započítať i dobu oprávnenej držby vykonávanej jej predchodcom pred uvedeným dňom.

... Sťažovateľ namieta porušenie všetkých vyššie uvedených základných práv Napadnutým rozsudkom KS v Prešove, ktorý vôbec nezohľadnil správne tvrdenie Sťažovateľa, že právní predchodcovia žalobcu nemohli byť dobromyseľní pri údajnom nadobudnutí vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam ani počas vydržacej doby, keď neboli nikdy zapísaní v PK, rovnako tak neboli zapísaní v registri E KN, a neboli vôbec zapísaní ako vlastníci ani registri C KN. Právnomu predchodcovi Sťažovateľa tak nemohlo byť jasné, že sporné nehnuteľnosti boli na základe Výmeru pridelené do vlastníctva tretej osobe, alebo že pozemky, ku ktorým získal vlastníctvo/správu od čsl. štátu ako vlastníka vedeného v danom čase v PK mu nepatria, alebo ich nemá v oprávnenej držbe a to minimálne v zákonom stanovenej desať ročnej vydržacej dobe, alebo až do času privatizácie štátneho podniku v roku 1992, a po privatizácii minimálne po dobu desať rokov. Krajský súd v Prešove sa tak ústavnne konformným spôsobom nevysporiadal s otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva právnym predchodcom Sťažovateľa, Sťažovateľom a nezákonne ignoroval preukázané držanie sporných nehnuteľností Sťažovateľom, resp. jeho právnym predchodcom.

... Sťažovateľ a jeho právní predchodcovia nadobudli do vlastníctva sporné nehnuteľnosti, ktoré už ani v čase privatizácie štátneho podniku nemali charakter poľnohospodárskej pôdy. Napadnutý rozsudok KS v Prešove celkom ignoruje oprávnené námietky a argumenty Sťažovateľa, že predmetom súdneho konania už nie sú orné pôdy, či pasienky, ale zastavané plochy.»

Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 sťažovateľ odôvodnil porušenie označených základných práv tým, že „*vada konania podľa § 237 OSP znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, to však nevyhnutne neznačí aj opak, teda že každé porušenie práva na spravodlivý proces dosahuje intenzitu až vady konania v zmysle 237 OSP. NS SR s odvolaním sa najmä na uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 196/2014 z 27. marca 2014 sa priklonil k tým rozhodnutiam NS SR, ktoré konštatovali, že nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, ale len tzv. inú vadu konania podľa 241 ods. 2 písm. b) OSP. Následne NS SR konštatuje, že ak by aj (prípadne) bola opodstatnená námietka odporcu, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, nepresvedčivé, arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, týkala by sa (len) tzv. inej vady konania, ktorá je síce relevantný dovolací dôvod, avšak úspešne uplatniteľný je len ak je dovolanie procesne prípustné, pričom o tento prípad v preskúmvanej veci nešlo (napadnutý rozsudok nezmenil prvostupňový rozsudok, ani nepripustil dovolanie pre posudzovanú závažnú právnu otázku). Citované uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 196/2014 konštatuje pritom nasledovné: ustálená rozhodovacia prax NS SR vychádza z rozhodnutia NS SR z 28. 8. 1997, sp. zn. 2 Cdo 5/1997 uverejnené v Zbierke stanovísk pod č. R 111/1998 časť právnej vety konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny názor riadne nezdôvodnil, takže jeho rozsudok je nepreskúmateľný.“*

Sťažovateľ ďalej uviedol, že k porušeniu ním označených základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 došlo aj z dôvodu, že toto rozhodnutie je neprípustne formalistické, nevyporiadava sa s rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré naopak, považujú nedostatočné odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia za naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípade ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože

uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

III.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014

Ústavný súd sa zaoberal najprv splnením podmienok prijatia na ďalšie konanie tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014.

Najvyšší súd uznesenie sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 odôvodnil takto:

«Najvyšší súd ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Slovenská republika je v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy právnym štátom. Jedným zo základných a ťažiskových princípov právneho štátu je princíp právnej istoty. Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazuje na potrebu rešpektovania tohto princípu, a to osobitne vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam, ktoré už nadobudli právoplatnosť a predstavujú res iudicata.

Princíp právnej istoty má na pamäti aj Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach, ktorými upravuje podmienky prípustnosti dovolania. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne

stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

V súlade s povahou dovolacieho konania a dovolania tento mimoriadny opravný prostriedok nielenže nie je v Občianskom súdnom poriadku normatívne upravený ako „ďalšie odvolanie“, ale ani nesmie byť (účastníkmi konania ani súdmi) vnímaný ako „skryté odvolanie“. Vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej prieskum právoplatných súdnych rozhodnutí musí rešpektovať princíp právnej istoty a podliehať určitým pravidlám.

2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide

o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

Podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku (§ 238 ods. 1 O. s. p.). Napadnutý je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O. s. p. V danej veci už síce najvyšší súd rozhodoval (uznesením z 19. apríla 2007 sp. zn. 3 Cdo 161/2006 odmietol dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. novembra 2005 sp. zn. 3 Co 255/2005), z procesných dôvodov sa však nevyjadroval k skutkovým a právnym záverom súdov nižších stupňov a nevyslovil právny názor, ktorým by boli v tejto veci viazané (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Dovolanie žalovaného preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O. s. p. Povinnosť skúmať, či v konaní došlo k niektorej z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O. s. p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska § 238 O. s. p., ale skúmal, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nevyplýva.

3. Žalovaný tvrdí, že v danom prípade došlo zo strany odvolacieho súdu k procesnej nesprávnosti, ktorá má znaky odňatia možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

3.1. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy a opravné prostriedky).

Občiansky súdny poriadok neumožňuje stotožniť vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ so súdnym rozhodnutím, ani s jeho odôvodnením. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Pod postupom súdu možno rozumieť len jeho faktickú (ne)činnosť, teda procedúru pojednania veci (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 6 Cdo 91/2012), ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia. „Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu...“ (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 201/2011). Pokiaľ sa teda „postupom súdu“ môže rozumieť iba samotný priebeh konania, spôsob vedenia konania či procesu, jednotlivé procesné úkony súdu, jeho faktická činnosť alebo nečinnosť, nie však samo rozhodnutie ako výsledný rozhodovací akt súdu (produkt konania), úlohou ktorého je vyhodnotiť konanie a podať záväzný názor súdu na pojednávanú vec, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani

asť tohto finálneho produktu konania [odôvodnenie rozhodnutia (jeho obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť, úplnosť)], úlohou ktorej je vysvetliť dôvody rozhodnutia súdu.

3.2. Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namietal porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podľa čl. 46 ods. 1

ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08).

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil aj opak, teda to, že každé porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Ústava neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, a v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O. s. p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (viď § 237 O. s. p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných vád v zmysle § 237 O. s. p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, avšak inej váhy. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci („iné vady“) považuje totiž – na rozdiel od procesných vád vymenovaných v § 237 O. s. p. (len) za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O. s. p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O. s. p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len žalovaným zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo dovolateľom namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možností žalovaného konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

3.3. Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov významných v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. je zásadne príslušný dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok

najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte naďalej plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (iba) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvávali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.“. Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 opätovne zaujal stanovisko k tomu, či prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia

(ne)zakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pričom zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.“.

Vzhľadom na to, že senát dovolacieho súdu, ktorý koná a rozhoduje v tejto veci, sa riadi judikátom R 111/1998, v zásade by nemusel odôvodňovať, prečo sa od neho neodkláňa. So zreteľom na dovoláciu argumentáciu žalovaného však považuje za potrebné uviesť nasledovné:

3.3.1. I keď Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 ods. 1 O. s. p.) a právnou úpravou občianskeho súdneho konania dbá o to, aby rozhodnutie súdu bolo vecne správne a spravodlivé, predsa len nemôže zabezpečiť, že každé konanie bude v plnom rozsahu zodpovedať jeho ustanoveniam a že súdmi bude vždy rozhodnuté iba správne. Možnosť dosiahnutia nápravy nesprávností, ku ktorým môže v praxi dôjsť, vytvára Občiansky súdny poriadok systémom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (odvolanie, návrh na obnovu konania, dovolanie, mimoriadne dovolanie).

Nesprávnosťou rozhodnutia – finálneho produktu občianskeho súdneho konania je aj jeho nepreskúmateľnosť (resp. žalobcom tvrdená „nepresvedčivosť“ alebo rovnako namietaná „arbitrárnosť“). Pokiaľ sa súd dopustí tejto nesprávnosti a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodní, neodníma tým účastníkovi konania možnosť realizovať jeho procesné oprávnenia. Účastník prvostupňového konania, ktorý nie je spokojný s rozhodnutím súdu prvého stupňa, nestotožňuje sa s jeho skutkovými zisteniami a ich právnym posúdením alebo v odôvodnení rozhodnutie nenachádza odpovede na tie otázky, posúdenie a vyriešenie ktorých považoval zo svojho pohľadu za rozhodujúce, má pri splnení ďalších predpokladov uvedených v zákone zachované procesné oprávnenie napadnúť prvostupňové rozhodnutie odvolaním; v odvolaní môže namietať napríklad to, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k inej vade, ktorá mohla mať za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z neúplne zisteného skutkového stavu alebo z nesprávnych (vrátane neúplných) skutkových zistení (§ 205 ods. 2 písm. c/ a d/ O. s. p.), alebo že toto rozhodnutie vychádza z nesprávneho (aj neúplného alebo právnu problematiku celkom nevystihujúceho alebo nevyčerpávajúceho) právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Aj účastník odvolacieho konania má v prípade, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné alebo arbitrárne, zachované procesné oprávnenie poukazovať na tieto nedostatky rozhodnutia a domáhať sa nápravy; účastník konania môže za podmienok stanovených v zákone podať dovolanie (§ 240 ods. 1 O. s. p.). Občiansky súdny poriadok mu nebráni v dovolaní namietat všetky nesprávnosti postupu, rozhodovania a rozhodnutia odvolacieho súdu; ničím neobmedzuje jeho možnosť argumentovať aj tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je náležite odôvodnené, dôvody rozhodnutia nie sú dostatočne vysvetlené alebo sú vyjadrené nezrozumiteľne, prípadne sú neúplné, nepresvedčivé alebo nepodložené priebehom a výsledkami konania. Na druhej strane ale Občiansky súdny poriadok právnu úpravou dovolania a dovolacieho konania nezaručuje, že každé podané dovolanie bude vždy prípustné a že dovolateľ bude v konaní pred najvyšším súdom úspešný. V dovolacom konaní totiž argumentácia dovolateľa takéhoto obsahu a takejto povahy naráža na Občianskym súdnym poriadkom stanovené obmedzenia práva na súdnu ochranu, ktoré vyplývajú z právnej úpravy prípustnosti dovolania (§ 236 a nasl. O. s. p.). Rámec, ktorý je vymedzený týmito obmedzeniami, nesmie dovolací súd prekročiť.

Ak mimoriadny opravný súd „koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní (čl. 46 ods. 4 ústavy a čl. 51 ods. 1 ústavy) a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opäťovne pred súd,

ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa“ (II. ÚS 172/03).

3.3.2. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 vymenúva znaky tých rozsudkov odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie procesne prípustné. Z právnej úpravy obsiahnutej v danom ustanovení je zrejmé, že zákonodarca v nej – zohľadňujúc mimoriadny charakter dovolania a možné dôsledky zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom – vyjadril na jednej strane vôľu, aby určité rozsudky (výnimočne) napriek tomu, že už nadobudli právoplatnosť, mohli byť predmetom preskúmania v dovolacom konaní (viď napríklad § 238 ods. 1 až 3 O. s. p.). Na druhej strane tým ale zároveň vyjadril vôľu, aby iné rozsudky (než sú ním výslovne uvedené) nemohli byť predmetom preskúmania v dovolacom konaní.

V preskúmvanej veci je dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu. Keďže zákonodarca v § 238 ods. 3 O. s. p. vyjadril zámer, aby potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu neuvedený v tomto ustanovení nebolo možné podrobiť dovolaciemu prieskumu (i keby prípadne spočíval na nesprávnej aplikácii alebo interpretácii zákona), bolo by nielen nelogické a v rozpore s výnimočnou povahou dovolania, ale aj z materiálneho hľadiska neakceptovateľné, pokiaľ by právnou úpravou obsiahnutou v § 237 písm. f) O. s. p. vyjadril zároveň („súbežnú“) vôľu zabezpečiť účastníkovi konania možnosť dovolacieho prieskumu v prípade takého potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu neuvedeného v § 238 ods. 3 O. s. p., ktorý možno (azda aj alebo pravdepodobne) spočíva na úplne správnych záveroch, o ich správnosti sa ale nedá celkom presvedčiť a v dovolacom konaní ju nemožno do všetkých detailov preveriť, lebo odvolací súd svoje závery v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku nevyjadril spôsobom absolútne jasným, určitým, presvedčivým alebo relevantnú problematiku plne vyčerpávajúcim.

3.3.3. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne.

Úspešné uplatnenie dovolania je podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený. Pokiaľ dovolací súd

nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané; pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon. Ak preto dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je procesne neprípustné, musí tento opravný prostriedok odmietnuť bez toho, aby sa zaoberal správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Pre opačný prístup dovolacieho súdu (primárne) posúdenie rozhodnutia z hľadiska úplnosti alebo správnosti skutkových a právnych záverov a tiež výstižnosti ich vyjadrenia alebo precíznosti odôvodnenia a až z výsledku tohto posúdenia vyplývajúce následné (sekundárne) vyvodenie záveru o prípustnosti dovolania nedáva Občiansky súdny poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení.

3.3.4. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania vymedzuje Občiansky súdny poriadok jednak objektívnymi znakmi rozsudku (§ 238 O. s. p.) alebo uznesenia (§ 239 O. s. p.) odvolacieho súdu, jednak objektívnym zadefinovaním najzávažnejších procesných väd konania súdov nižších stupňov (§ 237 O. s. p.). Účelom takéhoto (objektívneho) vymedzenia je bezpochyby zvýšiť predvídateľnosť súdneho rozhodovania a vylúčiť alebo aspoň minimalizovať subjektívny prvok pri posudzovaní prípustnosti dovolania.

Záver súdu, že napadnuté rozhodnutie súdu nižšieho stupňa je (ne)preskúmateľné, závisí vždy nielen od toho, či a ako je toto rozhodnutie odôvodnené súdom, ktorý ho vydal, ale aj od toho, aké všeobecné predstavy o riadnom odôvodnení rozhodnutia má (opravný) súd vyššieho stupňa a ako sa tieto jeho predstavy stotožňujú s individuálnym odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V praxi sa pri tom môže zo strany súdu vyššieho stupňa vyskytnúť rozpätie od prehnanej prísnosti (rigoróznosti) cez náležitý prístup až k neopodstatnenej zhovievavosti (benevolencii).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nemohlo byť zámerom zákonodarcu, aby riešenie tak zásadnej otázky, ktorá je z hľadiska rešpektovania princípu právnej istoty osobitne významná (otázky, či dovolanie prípustné je alebo nie je, a či teda výnimočne možno prelomiť právoplatnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia), bolo determinované tým, s akým stupňom prísnosti dovolací súd pristupuje k posúdeniu, či odôvodnenie

napadnutého rozhodnutia dostatočne jasne, zrozumiteľne a presvedčivo vysvetľuje skutkovú a právnu podstatu veci.

3.3.5. V nadväznosti na vyššie uvedené možno uzavrieť, ak by aj (prípadne) bola opodstatnená námietka žalovaného, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, nepresvedčivé, arbitrárne, nedostatočne odôvodnené, týkala by sa (len) tzv. inej vady konania, ktorá je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak úspešne uplatniteľný, ale len ak je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad v preskúmvanej, veci nešlo). Sama tzv. iná vada konania (v § 237 O. s. p. neuvedená) prípustnosť dovolania nezakladá (R 111/1998).

4. Dovolateľ zastáva názor, že súdy nemali pre rozhodnutie dostatok úplných a správnych skutkových podkladov. Dovolací súd k tomu uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 f/ O. s. p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania, nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999). Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2001).

5. K námietke žalovaného, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. d/ O. s. p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením

je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. d/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

6. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z § 238 O. s. p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie žalovaného o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady vymenované v § 237 O. s. p., odmietol najvyšší súd dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.»

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia označených základných práv rozhodnutím najvyššieho súdu tým, že najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol, hoci boli splnené podmienky jeho prípustnosti.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľ prípustnosť podaného dovolania odôvodňuje tým, že odňatím možnosti konať pred súdom je i nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, a poukazuje na časť rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, ktorá dospela k rovnakému záveru. V situácii, keď je rozhodovacia prax najvyššieho súdu v tejto otázke nejednotná, narúša to zásadu legitímnych očakávaní a jednotnej súdnej praxe, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu.

Vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľne a logicky odôvodnené.

Ústavný súd tiež pripomína, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, lebo zjednocovanie rozhodovacej praxe v danom (posudzovanom) prípade je vecou samotného najvyššieho súdu (obdobne I. ÚS 235/07, III. ÚS 26/08, III. ÚS 208/08, I. ÚS 93/09). Úlohou ústavného súdu v tejto veci je iba posúdiť napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu z pohľadu jeho ústavnej udržateľnosti.

Ústavný súd s poukazom na svoju doterajšiu judikatúru ďalej uvádza, že na posúdenie prípustnosti dovolania, a teda aj na výklad § 237 OSP je zásadne príslušný najvyšší súd ako súd dovolacích (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Podstatou námietok sťažovateľa je jeho nesúhlas s postupom najvyššieho súdu pri výklade § 237 písm. f) OSP, ktorý vymedzuje podmienky prípustnosti dovolania. Podľa napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nezakladá nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, ale mohlo by predstavovať len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, ktorá však nezakladá prípustnosť dovolania. Sťažovateľ s týmto názorom najvyššieho súdu nesúhlasí.

Ústavný súd musel posúdiť, či napadnutým uznesením najvyššieho súdu, podľa ktorého nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, mohlo dôjsť v okolnostiach daného prípadu k namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva v takej intenzite, ktorá by odôvodňovala prijať sťažnosť na ďalšie konanie.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že vada konania podľa § 237 písm. f) OSP znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 261/06). To však, ako už ústavný súd spresnil (II. ÚS 148/09), neznamená, že by vždy zároveň platil aj opak. Najvyšší súd v prípade sťažovateľa, dôsledne vychádzajúc i z rozhodovacej praxe ústavného súdu, zohľadnil právnu úpravu dovolania v Občianskom súdnom poriadku odvíjajúcu sa od podstaty, významu a procesných dôsledkov pochybení, ku ktorým môže v činnosti súdov dochádzať, a možnosti ich nápravy v dovolacom konaní s tým, že iba s niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP. Hoci aj niektorým ďalším vadám majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, na rozdiel od taxatívne vymenovaných väd nepovažuje ich za dôvod prípustnosť dovolania, ale iba za dôvod, ktorým možno odôvodniť dovolanie procesne prípustné (vada takejto povahy sama osebe prípustnosť dovolania nezakladá).

Je vecou individuálneho posúdenia v jednotlivom prípade (II. ÚS 261/06, I. ÚS 393/08 a I. ÚS 342/2010), aké dôsledky majú procesné nedostatky, ku ktorým došlo v postupe súdov v rámci občianskeho súdneho konania (II. ÚS 148/09). Keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno výnimočne (len v osobitne zákonom ustanovených prípadoch) napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, smeruje proti rozhodnutiu, ktoré už nadobudlo atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti, dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivé súdne konanie, ale tiež o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty, ktorý do určitej miery „obmedzuje“ právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené základné práva (m. m. II. ÚS 148/09). Najvyšší súd preto nemohol brať na zreteľ len sťažovateľom

zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať aj na to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý bol vyjadrený právoplatnými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu. Najvyšší súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo sťažovateľom namietaný nedostatok odôvodnenia rozsudku krajského súdu nevykazoval znaky odňatia možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. Zo spisu totiž vyplýva, že krajský súd stručne uviedol rozhodujúci skutkový stav vychádzajúci z rozsudku okresného súdu, opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah dovolania a citoval právne predpisy aplikované na prípad, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v žiadnom prípade nemožno považovať to, že krajský súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľa.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založené namietané uznesenie najvyššieho súdu, je z ústavného hľadiska akceptovateľný, a v okolnostiach danej veci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory najvyššieho súdu svojimi vlastnými.

Ústavný súd dodáva, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa. Odôvodnenie napadnutého uznesenia poskytuje dostatočný podklad pre uvedený právny záver, pričom poskytuje primeranú odpoveď aj na sťažovateľom uplatnené dovolacie námietky. Podľa názoru ústavného súdu tvrdenie sťažovateľa o príliš

formalistickom výklade príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vo veci posúdenia ním uplatnených dovolacích dôvodov najvyšším súdom zjavne neobstojí.

Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa (v podstate totožné s argumentmi obsiahnutými v sťažnosti).

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich postup dovolacieho súdu, ktorý by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa.

S odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012

Ďalej sa ústavný súd zaoberal sťažovateľom tvrdným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012.

Krajský súd rozsudok č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 odôvodnil takto:

„Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších

predpisov, ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., s nariadením odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 1 písm. a) O. s. p.), ako aj doplnením dokazovania, oboznámením sa s aktuálnym výpisom z obchodného registra žalovaného, ďalej aktuálnymi LV č. [REDACTED] a LV č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], ako aj oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C 78/1998, geometrickým plánom č. [REDACTED] vypracovaným [REDACTED] overeným Správou katastra Prešov dňa 16. 06. 2008, pod č. [REDACTED] (§ 213 ods. 1, 4, 5, 6 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

... Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Odvolací súd po oboznámení sa s výsledkami vykonaného dokazovania, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že namietané nesprávne skutkové závery, v dôsledku ktorých by malo dôjsť k nesprávnemu právnemu posúdeniu, nebolo opodstatnené. Súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil (§ 153 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd poukazuje na to, že vo veci samej ide o konanie po povolení obnovy konania uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 7C 71/2006-99 zo dňa 04. 03. 2008 s právoplatnosťou od 30. 04. 2008 vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9 C 240/2002, v ktorom konaní bolo právoplatne vo veci rozhodnuté rozsudkom č. k. 9 C 240/2002-103 zo dňa 02. 02. 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Co 255/2005-127 zo dňa 10. 11. 2005 s právoplatnosťou od 13. 01. 2006. Dôvodom na povolenie obnovy konania bola identifikácia pozemkov, ku ktorým bolo určené vlastnícke právo v prospech žalobcu.

Vo veci samej súd prvého stupňa doplnil dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania a následne vypracovaním znaleckého posudku [REDACTED], geodetom, znalecký posudok č. 13/2008 (č. l. 238), k tomu vypracovaný geometrický plán č. [REDACTED] overený správou katastra (v spise na č. l. 251), ktorý potvrdil predložený geometrický plán vypracovaný [REDACTED] č. [REDACTED], overený Správou katastra Prešov dňa

16. 06. 2008 pod č. [REDACTED]. Namietaná nesprávna identifikácia geometrického plánu nebola opodstatnená. Podkladom pre zápis vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam je teda geometrický plán [REDACTED] č. [REDACTED], ktorý bol overený Správou katastra Prešov dňa 16. 06. 2008 pod č. [REDACTED]. Neuvedenie bližších údajov ohľadne overenia geometrického plánu správou katastra nemá za následok nesprávnosť rozhodnutia, a preto na tento nedostatok neuvedený vo výrokovej časti rozhodnutia odvolací súd neprihliadal v súlade s ust. § 212 ods. 3 O. s. p.

Taktiež namietané nesprávne označenie žalovaného – jeho obchodného mena nebolo opodstatnené. Ide len o chybu v písaní, ktorú odvolací súd napravil tým, že uviedol správne obchodné meno žalovaného. Ani táto skutočnosť nemala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, odvolací súd v rámci doplneného dokazovania pripojil spis Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C 78/1998, ktorého obsah - vyjadrenie žalobcu na pojednávaní dňa 10. 03. 2005 bol oboznámený jeho čítaním. Odvolací súd poukazuje na to, že podľa ust. § 121 O. s. p., tvrdené skutočnosti o založení JRD v [REDACTED] boli súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti, konkrétne z obsahu pripojeného spisu. Právny zástupca žalovaného v rámci nariadeného odvolacieho pojednávania mal možnosť sa vyjadriť k obsahu oboznámeného vyjadrenia žalobcu k užívaniu nehnuteľností pridelených na základe výmeru o vlastníctve pôdy a následného odovzdania do užívania JRD [REDACTED]. Takýmto postupom odvolacieho súdu bolo umožnené právnenému zástupcovi žalovaného vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom v zmysle ust. § 123 O. s. p. Je pravdou, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní vo veci samej obsah pripojeného spisu sp. zn. 8C 78/1998 nebol súčasťou tejto veci, avšak išlo o skutočnosť, ktorá súdu bola známa z rozhodovacej činnosti v iných súdnych konaniach.

Vo veci samej odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa. Súd prvého stupňa sa náležite vysporiadal so všetkými tvrdenými skutočnosťami žalovaným ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním právnickou osobou, ako aj so splnením zákonných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva, príp. nedostatkom naliehavého právneho záujmu, ako aj aplikáciou ustanovení reštitučných

zákonov a žaloby ohľadne určenia vlastníckeho práva. Súd prvého stupňa vychádzal z uloženej povinnosti sa vysporiadať s týmito námietkami v uznesení Krajského súdu v Prešove č. k. 4Co 171/2009, 4Co 172/2009-312 zo dňa 12. 03. 2010. Žalovaný, ani jeho právny predchodca nemohol byť dobromyseľný v užívaní spornej nehnuteľnosti, pokiaľ k odňatiu časti nehnuteľnosti došlo štátom bez osobitného konania (vyvlastnenia, príp. poskytnutia náhrady za vyvlastnenú časť pozemku). Splnenie zákonných podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním na strane právnych predchodcov žalobcu boli súdom prvého stupňa posúdené správne.

Odvolačný súd súhlasí s názorom právneho zástupcu žalovaného, že pokiaľ právnická osoba spĺňa zákonné podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, môže vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudnúť. V danom prípade však zákonná podmienka dobromyseľnosti nebola na strane právneho predchodcu ani samotného žalovaného splnená. Vo vzťahu k titulu pre vstup do držby na strane právnych predchodcov žalobcov, súd prvého stupňa správne poukázal, na to že výmer a prídellové listiny sú ako verejné listiny vkladu schopnými dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam sú spôsobilými pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Mimo rámec správneho súdnictva, všeobecný súd nie je oprávnený skúmať správnosť správneho aktu, môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide o akt nulitný. Nulitným aktom je správny akt, vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom, z ktorého nevznikajú žiadne právne následky na rozdiel od aktu neplatného, pri ktorom sa uplatní prezumpcia jeho správnosti, až do doby zrušenia jeho účinkov. Súd je teda viazaný rozhodnutím správneho orgánu o pridelení nehnuteľností potiaľ, že je povinný vychádzať z jeho účinkov, ktoré sa prejavujú v tom, že právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva je rozhodnutie o ich prídele (Zo súdnej praxe 44/2005, § 135 ods. 2 O. s. p.).

Vo vzťahu k namietanej skutočnosti uvedenej súdom ohľadne notárskej zápisnice vydannej [REDAKOVANÉ], notárom v Kežmarku, odvolací súd uvádza, že v prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá ohľadne určenia neplatnosti osvedčenia, a preto odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania nepreskúmaval výrok, ktorý odvolaním napadnutý nebol (§ 212 ods. 3 O. s. p.).

Ani uplatnená námietka týkajúca sa nepreskúmatelnosti napadnutého rozhodnutia nebola opodstatnená. Súd prvého stupňa sa náležite vysporiadal s doplneným dokazovaním po povolení obnovy konania, predloženými listinnými dôkazmi, najmä záverom znaleckého posudku vypracovaným [REDACTED], ako aj výpoveďami svedkov v rámci doplneného dokazovania [REDACTED] a správne dospel k záveru, že ani skutkový stav po povolení obnovy konania sa nezmenil. Je pravdou, že po povolení obnovy konania došlo k zápisu vlastníckeho práva v prospech žalovaného k pozemku parc. č. [REDACTED] nie na LV č. [REDACTED], ale na LV č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED], ako aj vo vzťahu k pozemku parc. č. [REDACTED], ktorý je taktiež vedený na LV č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED]. Z výrokovej časti napadnutého rozhodnutia však z bodu 5 a 9, ktoré sa týkajú sporných častí nehnuteľností vyplýva, že súd vo výrokovej časti uvádza, že ide o pôvodne evidované pozemky na LV č. [REDACTED], k. ú. [REDACTED]. Len nesprávne uvedenie nesprávneho listu vlastníctva nemalo za následok nesprávnosť rozhodnutia vo veci samej, a preto odvolací súd ani túto namietanú skutočnosť nepovažoval za opodstatnenú.

... Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny vo vyhovujúcom výroku a súvisiacom výroku o trovách štátu v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

V sťažovateľovej veci ide o spor vedený pred všeobecnými súdmi o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti – pozemkom nachádzajúcim sa v k. ú. [REDAKOVANÉ], kde v tomto spore účastníkmi sú žalobca – fyzická osoba a žalovaný – obchodná spoločnosť Sloznaft, a. s. (sťažovateľ pred ústavným súdom). Ide teda o ochranu vlastníctva ako ústavného práva vlastníť majetok, pričom sťažovateľ sa cíti byť poškodenou stranou, keďže všeobecné súdy judikovali v neprospech sťažovateľa a priznali vlastnícke právo žalobcovi. Vlastnícke právo bolo priznané k nehnuteľnostiam, ktoré mal na LV zapísané sťažovateľ a na ktorých má vybudovaný svoj závod.

Vo veci sú podľa ústavného súdu kľúčové nasledovné otázky (argumenty), ktorých posúdenie bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie vo veci:

- a) či predchodcovia žalobcu získali do držby predmetné pozemky,
- b) či predchodcovia žalobcu boli dobromyseľní pri užívaní pozemkov,

- c) či predchodcovia žalobcu nadobudli vlastnícke právo k pozemkom,
- d) či a kedy nastala zmena držiteľa pozemkov,
- e) či nový držiteľ a užívateľ pozemkov nadobudol vlastnícke právo k pozemkom.

Všeobecné súdy na uvedené ťažiskové otázky odpovedali, so všetkými sa vysporiadali, a to týmto spôsobom:

K bodu a) - predchodcovia žalobcu získali do držby predmetné pozemky v rokoch 1945 až 1948 výmerom o vlastníctve pôdy podľa Nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov. Uvedené nehnuteľnosti predchodcovia žalobcu užívali (pôdu obrábali a hospodárili na nej) až do momentu vzniku družstva (rok 1958).

K bodu b) - predchodcovia žalobcu boli dobromyseľní v užívaní predmetných pozemkov, k čomu všeobecné súdy dospeli na základe listinných dôkazov (verejných listín – výmerov a prídelových listín, ako aj situačných náčrtov rozdelenia pozemkov prídelcom), ako aj na základe výsluchu svedkov.

K bodu c) - predchodcovia žalobcu z dôvodov popísaných v bodoch a) a b), ako aj z dôvodu, že podľa v tom čase platného zákona č. 140/1950 Zb. Občiansky zákonník splnili podmienku 10-ročnej vydržacej lehoty, nadobudli vlastnícke právo k pozemkov z titulu vydržania.

K bodu d) - zmena držiteľa pozemkov nastala v roku 1966, kedy sa na základe rozhodnutia Okresného národného výboru v Prešove zo 6. septembra 1966 začala výstavba závodu Benzina, n. p., Praha.

K bodu e) - nový držiteľ a užívateľ pozemkov nenadobudol vlastnícke právo k pozemkom, keďže už v rozhodnutí Okresného národného výboru v Prešove

zo 6. septembra 1966 bola určená povinnosť majetkovoprávne vysporiadať dotknuté pozemky s ich vlastníkmi, z čoho je zrejmé, že závod Benzina, n. p., Praha, staval aj na nevysporiadaných pozemkoch a zároveň všeobecné súdy konštatovali neexistenciu dôkazu o majetkovoprávnom vysporiadaní týchto pozemkov, čo mali za preukázané aj vzhľadom na obsah kolaudačného rozhodnutia Okresného národného výboru v Prešove z roku 1971 (čo potvrdzuje aj sťažovateľ, keďže tvrdí, že vlastnícke právo k dotknutým pozemkom nadobudla z titulu vydržania). Všeobecné súdy zároveň doplnili, že obchodná spoločnosť Slovnaft, a. s., nenadobudla vlastníctvo k predmetným pozemkom ani vydržaním, keďže už pri uvedení jej právneho predchodcu do držby predmetných pozemkov bolo z rozhodnutia Okresného národného výboru v Prešove zo 6. septembra 1966 zrejmé, že nie je vlastníkom pozemkov, na ktorých sa stavia závod Benzina, n. p., Praha, a je potrebné pozemky majetkovoprávne vysporiadať.

Podľa názoru ústavného súdu sú závery všeobecných súdov správne, presvedčivé a vyčerpávajúce, založené na úplnom zistení skutkového stavu, na nearbitrárnom výklade a hodnotení dôkazov.

Pokiaľ sťažovateľ dôvodí, že predchodcovia žalobcu nemohli byť dobromyseľní a nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním, pretože po roku 1948 (keď predchodcovia boli uvedení do držby predmetných pozemkov na základe verejných listín - výmerov a pridelových listín, ako aj situačných náčrtov rozdelenia pozemkov pridelcom) nedošlo k zápisu vlastníctva do pozemkovej knihy (intabulačný princíp), všeobecné súdy veľmi správne reagovali na tento argument sťažovateľa a uviedli, že v tom čase (1961) platný zákon nevylučoval (resp. umožňoval) nadobudnutie vlastníckeho práva iným spôsobom (vydržaním) a za splnenia podmienok na nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemkov vydržaním je irelevantné, či v roku 1948 bolo alebo nebolo zapísané vlastnícke právo v pozemkovej knihe [skúška správnosti – ak by predchodcovia žalobcu mali už od roku 1948 (keď boli na základe verejných listín už popísaných uvedení do držby pozemkov) zapísané vlastnícke práva v pozemkovej knihe, neskúmalo by sa nadobudnutie vlastníckeho práva z iného titulu – vydržaním. Inými slovami, všeobecné súdy skúmali splnenie

podmienok vydržania práve preto, že predchodcovia žalobcu nemali zapísané vlastnícke práva k pozemkom v pozemkovej knihe, ale boli dobromyseľnými držiteľmi pozemkov (na základe verejných listín – výmerov z roku 1948 a prídelových listín, ako aj situačných náčrtov rozdelenia pozemkov prídelcom)].

Pokiaľ sťažovateľ ďalej dôvodí, že jeho predchodca Benzina, n. p., Praha, bol dobromyseľným držiteľom predmetných pozemkov od roku 1976, a teda došlo k vydržaniu predmetných pozemkov v roku 1992 sťažovateľom (ako právny nástupca spoločnosti Benzina, n. p., Praha), všeobecné sudy správne uviedli, že už v rozhodnutí Okresného národného výboru v Prešove zo 6. septembra 1966 bola určená povinnosť majetkovoprávne vysporiadať dotknuté pozemky s ich vlastníkami, z čoho je zrejmé, že závod Benzina, n. p., Praha, staval aj na nevysporiadaných pozemkoch, a zároveň všeobecné sudy konštatovali neexistenciu dôkazu o majetkovoprávnom vysporiadaní týchto pozemkov, čo mali za preukázané aj vzhľadom na obsah kolaudačného rozhodnutia Okresného národného výboru v Prešove z roku 1971. Všeobecné sudy zároveň správne doplnili, že obchodná spoločnosť Slovaft, a. s., nenadobudla vlastníctvo k predmetným pozemkom ani vydržaním, keďže už pri uvedení jej právneho predchodcu do držby predmetných pozemkov bolo z rozhodnutia Okresného národného výboru v Prešove zo 6. septembra 1966 zrejmé, že nie je vlastníkom pozemkov, na ktorých sa stavia závod Benzina, n. p., Praha, a je potrebné pozemky majetkovoprávne vysporiadať.

Ak sa sťažovateľ odvoláva na notárske osvedčenie č. N 405/99 o nadobudnutí vlastníckeho práva k pozemkom vydržaním, je potrebné uviesť, že ani notárske osvedčenie nebráni spochybniť vlastnícke právo takto určené v prípade, ak tretia osoba (domnelý vlastník) sa domnieva, že nemohlo dôjsť k vydržaniu pozemkov, keďže vlastníkom týchto pozemkov je práve tento domnelý vlastník, a uvedené tvrdenia preukáže, a teda nič nebráni takto určené vlastníctvo spochybniť žalobou o určenie vlastníckeho práva, o ktorej rozhodne súd. Uvedená situácia nastala v prípade sťažovateľa, kde sa domnelý vlastník (žalobca) obrátil na príslušný súd so žalobou o určenie vlastníckeho práva a na základe predložených dôkazov (verejné listiny, svedkovia a pod.) mali všeobecné sudy za preukázané, že

vlastníkom pozemkov je žalobca, keďže nemohlo dôjsť zo strany sťažovateľa (ktorý disponuje notárskym osvedčením) k vydržaniu pozemkov z dôvodov, ktoré súd starostlivo uviedol.

Zároveň je ústavný súd tohto názoru, že všeobecné súdy postupovali v prerokúvanom prípade určenia vlastníckeho práva v súlade s judikatúrou ústavného súdu, podľa ktorej ústavný súd vyžaduje od orgánov verejnej moci, aby pri rozhodovaní o reštitučných nárokoch oprávnených osôb alebo určení vlastníckeho práva k pozemkom, ktoré boli zabraté štátom v čase neslobody, riadiac sa zásadami materiálneho právneho štátu, pristupovali k interpretácii zákonov s vedomím, že pre minulý režim boli príznačné nedostatky vtedajšej legislatívy, ale najmä však často sa vyskytujúca svojvôľa vtedajších štátnych a iných orgánov pri uplatňovaní moci (ústavný súd uvedené zdôraznil tak vo veci sp. zn. III. ÚS 185/2010, ako aj v nedávno prerokúvanej veci sp. zn. II. ÚS 7/2014).

Z rozhodnutia krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu je zrejmé, z akých dôvodov dospeli všeobecné súdy k záveru, podľa ktorého v danom prípade zákonná podmienka dobromyseľnosti nebola na strane právneho predchodcu ani samotného žalovaného splnená. Rovnako zrejmé a nepochybné je i to, že výmer a prídelové listiny majúce povahu verejných listín preukazujú nadobudnutie vlastníckeho práva prídelcami k prideleným nehnuteľnostiam a mimo rámec správneho súdnictva nemôžu byť preskúmané z hľadiska správnosti, iba prípadnej nulitnosti, ktorá však zistená nebola.

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o tom, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľa neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ nastolil. Vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru o tom, že tu niet okolností, ktoré by bránili vyhovneniu žaloby smerujúcej proti sťažovateľovi. Krajský súd neponechal bez povšimnutia odvolacie argumenty sťažovateľa, ktoré mali pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto

spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie „nároku“ uplatneného žalobcom v napadnutom konaní krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd nezistil, že by označené rozhodnutie krajského súdu bolo svojvoľné alebo urobené v zrejmom omyle, či v nesúlade s platnou právnou úpravou alebo popierajúce zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, a konštatuje, že uvedené rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záveru všeobecného súdu.

Z týchto dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť na porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 rovnako z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu čl. 20, čl. 35 a čl. 46 ods. 2 ústavy, ako aj samostatne čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014

Ústavný súd uvádza, že pokiaľ ide o tvrdenia sťažovateľa, podľa ktorých rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 25/2012-407 z 9. novembra 2012 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 188/2013 z 21. júla 2014 došlo k porušeniu čl. 46 ods. 2, čl. 20 a čl. 35 a samostatne i čl. 1 ods. 1 ústavy, zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti

uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia označených práv, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Nič totiž vzhľadom na už prezentované závery ústavného súdu nenasvedčuje tomu, že sťažovateľovi mohla byť upretá možnosť obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, a ani právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, teda že by týmito rozhodnutiami mohlo byť porušené jeho základné právo podľa čl. 20 ústavy.

Pokiaľ sťažovateľ žiada vysloviť samostatne porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd pripomína, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy preskúmava iba tvrdené porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa. Existencia základného princípu obsiahnutého v čl. 1 ods. 1 ústavy sa premieta do tohto preskúmavania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2015